

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Кнеза Милоша 20

Број: 001988891 2024 10810 006 007

401 117

21. јун 2024. године

Београд

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1087

ПРИМЉЕНО: 26.06.2024

Органи	Страна	Број	Прилог	Вредн.
689	02	110-00-116		

124

РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

Немањина 22
11000 Београд

Поштовани,

У прилогу дописа достављамо вам Предлог уредбе којим се утврђује Програм подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години, Образац информације о спроведеним консултацијама и Анализу ефеката прописа, ради давања мишљења.

Молимо да нам мишљење на предметни материјал доставите у што краћем року.

С поштовањем,

МИНИСТАР
Адријана Месаровић

ПРЕДЛОГ

На основу члана 8. Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/2023) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О УТВРЂИВАЊУ ПРОГРАМА ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ СТАРИХ И УМЕТНИЧКИХ ЗАНАТА И ПОСЛОВА ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ У 2024. ГОДИНИ

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Програм подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду,

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Милош Вучевић, с.р.

ПРОГРАМ
ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ СТАРИХ И УМЕТНИЧКИХ ЗАНАТА И
ПОСЛОВА ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

1. ПРЕДМЕТ

Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/23), односно Решењем Министарства финансија о преусмеравању апропријација утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, бројод2024. године на Разделу 21 – Министарство привреде, Глава 21.0, Програм 1509 – Подстицаји развоју конкурентности привреде, Функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Пројекат 4002 – Подршка развоју предузетништва, Економска класификација 454 – Субвенције приватним предузећима, опредељена су средства у износу од 10.000.000,00 динара намењена за спровођење Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години (у даљем тексту: Програм).

Средства за реализацију Програма представљају *de minimis* помоћ.

Подстицаји који се додељују на основу Програма представљају наменска бесповратна средства, субвенцију, која су, као таква, изузета од принудне наплате, сходно члану 48. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 - др. закон, 31/11 и 139/14 - др. закон).

Програмом се утврђују циљеви, намена средстава, начин реализације и праћење реализације Програма. Изрази којима се у Програму означавају лица односе се подједнако на лица мушког и женског пола без обзира на то у којем су граматичком роду изражени.

Програм спроводи Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство).

2. ЦИЉЕВИ

Циљ Програма јесте очување и унапређење старих и уметничких заната као и послова домаће радиности у сврху укупног развоја предузетништва и повећања конкурентности.

3. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Средства опредељена Програмом намењена су као подршка привредним субјектима који обављају послове који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности на основу Правилника о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата (“Сл. гласник РС”, бр. 56/2012).

Средства опредељена Програмом намењена су за:

1. финансирање куповине нове опреме. Под опремом подразумева се производна опрема и опрема укључена у производни процес. Опрема која је предмет финансирања мора бити намењена за професионалну употребу приликом израде производа и пружања услуга у складу са делатношћу привредног субјекта.

2. финансирање куповине репроматеријала. Под куповином репроматеријала подразумева се куповина сировина и полупроизвода које треба прерадити или дорадити до коначног производа, који мора бити у складу са делатношћу привредног субјекта.

Средства по овом Програму не могу се користити за:

- промет између повезаних лица;
- трошкове превоза и испоруке;
- трошкове увоза, царине, шпедиције;
- плаћање путем компензације;
- трошкове банкарске провизије и банкарске гаранције;
- трошкове репарације и реконструкције опреме;
- трошкове сервисирања и гаранције;
- трошкове обуке.

Опрема и репроматеријал која је предмет Програма, односно за чију се набавку додељују бесповратна средства, не може бити купљена од физичког лица, осим ако је добављач предузетник.

4. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Бесповратна средства се одобравају за финансирање трошкова куповине опреме или репроматеријала на основу предрачуна, не старијег од дана објављивања Јавног позива.

Бесповратна средства се одобравају у висини од најмање 80.000,00 динара до највише 300.000,00 динара.

Бесповратна средства се одобравају у висини од 100% набавне вредности са предрачуна, укључујући ПДВ.

У случају када је укупна вредност опреме која се набавља виша од 300.000,00 динара, корисник преузима обавезу да финансира разлику сопственим учешћем.

5. ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

Министарство ће, након усвајања Програма, објавити Јавни позив привредним субјектима за доделу бесповратних средстава у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Јавни позив и пратећа документација биће објављени на интернет страници Министарства: www.privreda.gov.rs, као и на Порталу предузетништва: www.preduzetnistvo.gov.rs.

Пријава на Јавни позив (попуњен образац пријаве са неопходном документацијом) доставља се у затвореној коверти на адресу: Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд.

Рок за подношење пријава биће дефинисан Јавним позивом и не може бити краћи од 30 дана од дана објављивања Јавног позива.

6. УСЛОВИ ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

6.1. Корисници бесповратних средстава

Право да се пријаве за доделу бесповратних средстава имају привредни субјекти носиоци сертификата старих и уметничких заната и послова домаће радиности које издаје Министарство привреде, и то:

- 1) правна лица регистрована у АПР као привредна друштва или задруге до 30. децембра 2023. године, која су разврстана на микро и мала правна лица у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон) према финансијским извештајима за 2023. годину
- 2) предузетници регистровани у АПР-у.

6.2. Услови које мора да испуни привредни субјекат:

- 1) да се ради о активном привредном субјекту;
- 2) да је измирио доспеле обавезе јавних прихода;
- 3) да у било ком периоду у току три узастопне фискалне године закључно са даном доношења одлуке о додели бесповратних средстава није примио дозвољену *de minimis* државну помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 23.000.000,00 динара;
- 4) да за исте намене у претходној или текућој години није примио бесповратна средства која потичу из јавних средстава;
- 5) да привредни субјект није у тешкоћама, према дефиницији привредног субјекта у тешкоћама, у складу са чланом 2. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи ("Сл. гласник РС", бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 - др. уредбе, 62/2021 - др. уредбе и 99/2021 - др. уредбе);
- 6) да над привредним субјектом није покренут стечајни поступак и поступак ликвидације, односно поступак принудне ликвидације, сходно Закону о стечају ("Сл. гласник РС", бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС, 83/2014, 113/2017, 44/2018 и 95/2018);
- 7) да над предузетником није покренут поступак губитка својства предузетника у смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21);
- 8) да пословни рачуни привредних субјеката нису блокирани од дана подношења пријаве на Јавни позив;
- 9) да се опрема и репроматеријал набавља само од кредибилног добављача. Добављач не сме бити повезано лице са корисником бесповратних средстава у смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21);
- 10) да су поднели попуњен захтев за доделу бесповратних средстава са потребном документацијом која ће бити дефинисана у Јавном позиву.
- 11) да су доставили слике радиоинице у којој се обавља делатност.

Учесник на Јавном позиву може поднети само једну пријаву.

7. ПОСТУПАК ДОДЕЛЕ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

Министар решењем образује Комисију за доделу бесповратних средстава (у даљем тексту: Комисија).

Чланови Комисије се именују из редова запослених у Министарству.

У случају сазнања да се налази у сукобу интереса, члан Комисије је дужан да о томе одмах обавести остале чланове Комисије и да се изузме из даљег рада Комисије.

Комисија врши прегледање, контролу формалне исправности захтева и доноси решење о прихватању захтева и додели бесповратних средстава.

Комисија може да затражи додатну документацију, појашњења предлога и изврши накнадну верификацију поднете документације.

Комисија, такође одлучује о свим накнадним захтевима корисника за изменама Решења о додели бесповратних средстава услед наступања непредвиђених околности. Комисија може одобрити промену вредности, добављача или опреме/репроматеријала, али не и функционалне намене опреме/репроматеријала која је предмет финансирања. У ситуацији када Комисија одлучује о захтеву за измену решења, Комисија не може да повећава износ бесповратних средстава који је одобрен првобитним решењем.

Уколико се изменом решења повећава укупна вредност опреме/репроматеријала која се набавља, привредни субјект има обавезу да разлику у односу на претходну укупну вредност опреме/репроматеријала финансира из сопствених средстава.

Списак одобрених захтева се објављује на интернет страници Министарства.

8. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ ПРИЈАВА

Комисија одобрава доделу бесповратних средстава на основу поднете документације и критеријума:

Р.б.	КРИТЕРИЈУМИ		Бодови
1.	Степен развијености ЈЛС у којој се налази седиште / регистрована пословна јединица учесника Јавног позива	40 - 60% (изразито недовољно развијене ЈЛС)	10
		60 - 80%	7
		80 - 100%	3
		> 100% (изнад републичког просека)	1
2.	Процењени утицај субвенције на повећање обима производње	Опрема и репроматеријал	15
		Опрема	10
		Репроматеријал	5
3.	Учешће жена у власништву	Предузетница / 50% - 100% власница привредног друштва	5
		Власница 0 - 49%	1
4.	Број запослених на неодређено време на дан 30. јун 2024. године, не укључујући оснивача	више од 5 запослених	10
		од 3 до 5 запослених	5
		од 1 до 2 запослена	3
		0 (само оснивач је обвезник обавезног соц. осигурања)	1
5.	Процењени утицај субвенције на развој старих и уметничких заната и послова домаће радиности у Републици Србији	Велики	10
		Средњи	5
		Мали	2
Максималан број бодова			50

9. УГОВОР О ДОДЕЛИ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

На основу Решења, Министарство привреде са Корисником бесповратних средстава закључиће уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе.

Корисник бесповратних средстава дужан је да приликом закључења уговора, достави као средство обезбеђења, једну бланко соло меницу и једну личну меницу, регистровану у пословној банци са меничним овлашћењем.

Исплата бесповратних средстава врши се након закључења Уговора. У случају да корисник бесповратних средстава учествује у набавци опреме/репроматеријала са сопственим средствима, у обавези је да прво изврши уплату сопствених средстава добављачу. Након достављеног доказа о извршеној уплати, Министарство ће исплатити бесповратна средства.

10. ЖАЛБА

Привредни субјекти чије је захтеве Комисија одбила имају право на жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба се подноси министру привреде, непосредно или препорученом поштом, на адресу Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд.

О жалби одлучује министар у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

11. ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

Корисник бесповратних средстава дужан је да:

- опрему видљиво означити (уколико је предмет набавке опрема) налепницом коју преузима од Министарства;
- средства искористи наменски;
- куповину опреме/репроматерија за које су му одобрена бесповратна средства заврши одмах по уплати бесповратних средстава а најкасније до 31. марта 2025. године;
- омогући мониторинг од стране Министарства током 12 месеци од потписивања уговора;
- обезбеди да пословни рачун није блокиран од дана подношења захтева до дана доношења Решења.

Након доношења решења Комисије добављач, опрема/репроматеријал који је наведен у предрачуну и вредност не могу се мењати осим у посебно оправданим случајевима на образложен захтев корисника.

У том случају корисник мора да упути Комисији захтев за измену решења. Уколико корисник тражену измену изврши без претходне сагласности Комисије сматраће се да је ненаменски искористио средства.

Уколико је захтев оправдан, Комисија доноси решење о измени претходно донетог решења о додели бесповратних средстава и потписује анекс Уговора са крајњим корисником.

12. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

У циљу праћења реализације Програма, корисник бесповратних средстава обавезан је да Министарству достави најкасније до 15. априла 2025. године:

- 1) изводе рачуна из банака о плаћању,

- 2) фактуре,
- 3) слике опреме и репроматеријала у радионици.

Министарство као давалац бесповратних средстава задржава право да од Корисника бесповратних средстава, према потреби, затражи додатну документацију и информације.

Стање на терену може да се проверава и током 12 месеци од дана потписивања уговора, а контролу спроводи овлашћено лице Министарства.

Уколико Министарство у поступку контроле, утврди неправилности које се не могу решити споразумно, односно непридржавање уговора или неке друге злоупотребе, доставиће привредном субјекту обавештење о раскиду уговора. Министарство ће привредном субјекту који не изврши повраћај средстава у предвиђеном року активирати менице као средство обезбеђења за доделу бесповратних средстава.

Министарство ће, по закључењу свих уговора, доставити Влади финални извештај о реализацији ради информисања.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 8 Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/23), односно Решења Министарства финансија о преусмеравању апропријација утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, бројод2024. године на Разделу 21 – Министарство привреде, Глава 21.0, Програм 1509 – Подстицаји развоју конкурентности привреде, Функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Пројекат 4002 – Подршка развоју предузетништва, Економска класификација 454 – Субвенције приватним предузећима, опредељена су средства у износу од 10.000.000,00 динара намењена за спровођење Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години

Чланом 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр.55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон), којом је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Разлози за доношење Уредбе о утврђивању Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години садржани су у чињеници да је један од основних циљева Владе Републике Србије системска подршка сектору малих предузећа и предузетника.

Министарство привреде надлежно је за издавање сертификата у области старих и уметничких заната и послова домаће радиности и вођење регистра о издатим сертификатима, а никад раније није спроводило програм подршке чији су корисници искључиво привредни субјекти који поседују сертификат.

Циљ Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности јесте очување и унапређење старих и уметничких заната као и послова домаће радиности у сврху укупног развоја предузетништва и повећања конкурентности.

Наведени циљ који се актом жели постићи је наставак подршке микро и малим предузећима и предузетницима и њихово подстицање да наставе са инвестиционим улагањима у очување старих и уметничких заната.

Министарство ће годишњим Извештајем информисати Владу о реализацији програма усвојеног овом уредбом.

III. ОБРАЗЛОЖЕНА ОЦЕНА

Уз Предлог уредбе о утврђивању Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години достављена је анализа ефеката.

Приликом израде Предлога уредбе о утврђивању Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години су спроведене консултације.

IV. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. ове уредбе утврђује се Програм подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години, који је саставни део ове уредбе.

Чланом 2. ове уредбе, прописано је да Уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

V. ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину („Службени гласник РС”, број 92/23), односно Решењем Министарства финансија о преусмеравању апропријација утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2024. годину, бројод2024. године на Разделу 21 – Министарство привреде, Глава 21.0, Програм 1509 – Подстицаји развоју конкурентности привреде, Функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Пројекат 4002 – Подршка развоју предузетништва, Економска класификација 454 – Субвенције приватним предузећима, опредељена су средства у износу од 10.000.000,00 динара намењена за спровођење Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години.

Средства за реализацију овог програма представљају de minimis помоћ.

Подстицаји који се додељују на основу овог програма представљају наменска бесповратна средства, субвенцију, која су, као таква, изузета од принудне наплате, сходно члану 48. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 - др. закон, 31/11 и 139/14 - др. закон).

VI. Разлози за хитно усвајање уредбе

Како би се средства опредељена овим програмом ставила, у што краћем року, на располагање корисницима средстава, а имајући у виду потражњу привредних субјеката за овом врстом подстицаја, неопходно је да Влада, по хитном поступку, донесе ову уредбу.

VII. Разлози због којих се предлаже да Уредба ступи на снагу пре осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Србије

Ступање Уредбе на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” неопходно је због што бржег започињања реализације активности на спровођењу овог програма.

ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВЕДЕНОЈ АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ПРЕДЛОГА УРЕДБЕ О УТВРЂИВАЊУ
ПРОГРАМА ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ СТАРИХ И УМЕТНИЧКИХ ЗАНАТА И
ПОСЛОВА ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?
- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Стари и уметнички занати и домаћа радиноост прописани су Правилником о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата. У праву Србије нису прописани услови за обављање наведене делатности (стручна спрема, занимање, радно искуство, лиценца, простор и опрема и сл.). Прописана је само могућност сертификације код Министарства привреде.

Министарство привреде никада раније није спроводило програм подршке чији су корисници искључиво привредни субјекти који поседују сертификат у области старих и уметничких заната и послова домаће радиности.

- 3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Не постоје важећи прописи осим Правилника о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата

- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Занатство у Србији карактеришу следећи системски проблеми:

- недефинисаност основних појмова у области занатства (занатлија, занатство, занатска делатност и др.) и правних форми у којима се занатство може обављати;
- непостојање поуздане евиденције које би омогућиле израду основних статистика и подстакле правилно постављање мера јавних политика за очување, развој и подстицање занатства;
- правна и економска несигурност занатлија и занатског сектора, те потреба за унапређењем правне заштите интереса занатлија, као и потреба за унапређењем заштите интереса корисника занатских производа и услуга (потрошача) у случају недовољног квалитета занатских производа;
- непостојање неопходних регулаторних услова за очување и афирмацију старих и уметничких заната и послова домаће радиности;
- немогућност стварања посебних пореских и других услова за рад занатлија (приоритет код закупа јавних простора, нижи порез на закуп простора, умањење паушалног пореза, и сл.), као механизма очувања занатске делатности у Србији.

Евидентне су последице вишедеценијског недостатка правног оквира и ефикасних јавних политика и огледају се у недостатку на тржишту рада одговарајућих профила занатских занимања Недостатком регулаторног оквира за пословање нарочито су погођени стари и уметнички занати, које су потпуно потиснули производи из масовне производње и увоза, што негативно утиче и на туристичке потенцијале Србије

5) Која промена се предлаже?

Уредбом се предлаже финансијска подршка привредним субјектима који поседују сертификат у области старих и уметничких заната и послова домаће радиности за куповину опреме и репроматеријала кроз доделу бесповратних средстава.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је неопходна како би се омогућио даљи развој занатства у Србији и повећао број привредних друштава која се баве занатством.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

На привредна друштва или задруге и предузетнике која поседују сертификат Министарства привреде за обављање послова старих и уметничких заната односно послова домаће радиности.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Делимично се остварује постојећим програмима подршке као што су:

Субвенције за развој традиционалних заната у 2023. години који спроводи Министарство спољне и унутрашње трговине и

Програм за доделу бесповратних средстава за субвенционисање предузетника, микро и малих правних лица од интереса за развој и ревитализацију послова који се сматрају уметничким и старим занатима, односно пословима домаће радиности у 2023. години који спроводи АП Војводина.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

/

10) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

/

Кључна питања за утврђивање циљева за Програм подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Министарство привреде надлежно је за издавање сертификата у области старих и уметничких заната и послова домаће радиности и вођење регистра о издатим сертификатима. У регистар је до сада уписано више од 1.100 сертификованих привредних субјеката. Носиоци сертификата су у највећем броју предузетници, али и привредна друштва, као и занатске задруге и удружења. Овим програмом привредни субјекти ће бити у могућности да унапреде своје пословање.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Општи циљ Програма јесте очување и унапређење старих и уметничких заната као и послова домаће радиности у сврху укупног развоја предузетништва и повећања конкурентности.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Један од четири посебна циља који су дефинисани Стратегијом за развој малих и средњих предузећа за период од 2023. до 2027. године (коју је са Акционим планом Влада усвојила 01. новембра 2024. године) односи се на конкурентност МСПП сектора. За остваривање овог посебног циља, предвиђено је пет мера од којих се мера 3.2 односи управо на интензивирање подршке за инвестирање, приступ финансирању и реализацију финансијских трансакција МСПП кроз постојеће и нове програме.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинка на основу којег ће се пратити остварење циља су:

- 1) Укупан број привредних субјеката који обављају послове старих и уметничких заната којима су одобрена бесповратна средства. Почетна вредност: 0; Циљана вредност: 50 привредних субјеката; Година остварења циљане вредности: 2025. година; Извор провере (евиденција Министарства);
- 2) Број привредних субјеката који су стекли право носиоца сертификата за обављање послова старих и уметничких заната и домаће радиности. Почетна вредност: 1.100 постојећих; Циљана вредност: + 10 привредних субјеката; Година остварења циљане вредности: 2026. година; Извор провере (евиденција Министарства);

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?
Направљен је посебан програм за старе и уметничке занате, како би се лакше пратило стање у овој области
- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?
Не
- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?
Ово нису рестриктивне мере, већ подстицајне
- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?
Није потребно спровести такве мере
- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?
Не
- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?
Искључиво интервенцијом јавног сектора у овом случају
- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?
Не
- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?
Опција подстицајних мера јер једино она доводи до циља

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Развој сектора старих и уметничких заната и послова домаће радиности може довести до повећања економске активности, што ће заузврат довести до повећања пореских прихода.

Раст туризма као последица промоције старих и уметничких заната и послова домаће радиности може донети додатне приходе од туристичких такса и других накнада.

Запошљавање људи у овом сектору може довести до смањења трошкова социјалне помоћи и других облика државне подршке.

Очување старих и уметничких заната и послова домаће радиности може допринети очувању културне баштине, што може умањити потребу за будућим трошковима рестаурације и заштите.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Средства су обезбеђена у буџету РС за 2024. годину

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?**

Програм ће помоћи привредним друштвима, задругама и предузетницима која се баве пословима који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности да набаве нову производну опрему и опрему укључену у производни процес као и репроматеријал. Корисници бесповратних средстава по овом Програму у обавези су да доставе слике радионице да би Комисија могла да утврди да ли привредни субјект испуњава просторне услове за опрему коју набавља.

Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Производи старих и уметничких заната и домаће радиности су често ручно рађени, јединствени и високог квалитета. Ово их чини конкурентним на домаћем и међународном тржишту, где постоји све већа тражња за аутентичним и квалитетним производима.

- 2) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?**
Не
- 3) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?**
Не
- 4) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?**
Не
- 5) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?**

Развијањем старих и уметничких заната и послова домаће радиности може се стварати тражња за новим вештинама и знањима. Ово може мотивисати људе да се едукују и усавршавају у овим областима, што ће допринети повећању квалитета радне снаге.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Трошкове неће проузроковати. Што се нематеријалне користи тиче, стари занати преносе се генерацијама и представљају важан део културног идентитета Србије. Очување ових заната значи очување знања, вештина и традиција које су део националне баштине.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Не

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

/

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Развијањем овог сектора могу се стварати нова радна места и повећавати приходи.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Омогућавају равноправан третман.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

У дугорочном року, повећана конкуренција међу занатлијама може довести до стабилизације, па чак и снижења цена.

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Развој сектора старих и уметничких заната и послова домаће радиности може допринети повећању запошљавања, нарочито у руралним срединама. Ово може довести до повећања прихода и побољшања животног стандарда занатлија и њихових породица.

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Стари занати могу бити начин за укључивање маргинализованих група у друштво. Људи са инвалидитетом, старије особе и беспослени могу се обучити за занате и стећи вештине које им омогућавају да буду самостални и продуктивни.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Може да утиче позитивно на енергетску ефикасност употребом нових машина набављених по овом програму.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Не

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Не

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не

- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Не

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?
Не
- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?
Да.
Јавни позив ће бити објављен у року од 30 дана од дана усвајања Уредбе о утврђивању програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години.
Након објављивања Јавног позива, Министар привреде ће донети решење о образовању Комисије за доделу бесповратних средстава са 3 члана запослених у Министарству привреде. Чланови Комисије ће вршити пријем и обраду поднетих захтева.
- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести ?
Не
- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?
Да
- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?
Не
- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?
Не
- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?
Не постоје додатне мере које је потребно спровести

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Да

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Да, не постоји потреба за јавном набавком

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не

Области планирања и спровођења јавних политика

- 1) Правосуђе и правни систем;
- 2) Јавна безбедност;
- 3) Одбрана;
- 4) Јавна управа;
- 5) Урбанизам, просторно планирање и грађевинарство;
- 6) Конкурентност;
- 7) Минералне сировине и рударство и енергетика;
- 8) Заштита животне средине;
- 9) Саобраћај и комуникације;
- 10) Запосленост и социјална заштита;
- 11) Здравство;
- 12) Спорт;
- 13) Омладина;
- 14) Образовање;
- 15) Пољопривреда и рурални развој;
- 16) Јавно информисање;
- 17) Култура;
- 18) Људска права и грађанско друштво (укључујући вере и дијаспору).

а) Надлежни орган за целу област у обавези је да у консултацијама са другим органима одреди „кровни” документ јавне политике – стратегију за област планирања и документе јавне политике ужег обухвата (програм), којима се разрађује посебан циљ стратегије;

б) Уколико стратегија за одређену област планирања не покрива неку тему или се појави нова тема или проблем, прво се израђује концепт политике као одговарајући документ јавне политике.

в) Идентификоване области планирања и спровођења јавних политика на националном нивоу су у директној вези са девет сектора¹ које је Влада одабрала за усвајање секторског приступа у процесу европских интеграција и које користи као полазну основу у планирању и спровођењу средстава Европске Уније и координацији међународне развојне помоћи.

¹ правда, унутрашњи послови, реформа јавне управе, развој људских ресурса и друштвени развој, конкурентност, животна средина и климатске промене, енергетика, саобраћај, пољопривреда и рурални развој

Кључна питања за вредновање учинака докумената јавних политика

РЕЛЕВАНТНОСТ/ЗНАЧАЈ

- 1) Да ли су циљеви политике у непосредној корелацији са надређеним документима јавних политика и приоритетима Владе?
- 2) Зашто је била потребна интервенција Владе (креирање и спровођење јавне политике)?
- 3) Да ли су потребе циљних група јавне политике у потпуности задовољене?
- 4) Да ли су постигнути ефекти у директној корелацији са циљевима политике?

ЕФИКАСНОСТ

- 1) Који показатељи и циљне вредности су дефинисане за резултате и да ли су остварене?
- 2) Колики су трошкови резултата – по резултату и укупно? Колико одступају од трошкова који су планирани?
- 3) Да ли су ангажовани ресурси били довољни за остварење резултата?
- 4) Да ли су резултати постигнути у складу са утврђеним роковима? Уколико нису, који су разлози за то?

ЕФЕКТИВНОСТ

- 1) Да ли су планирани ефекти и исходи постигнути и развојни услови промењени?
- 2) Уколико нису, да ли је могуће квантификовати разлику и пронаћи узроке?
- 3) Да ли су изабране активности/мере релевантне и најадекватније за постизање резултата?
- 4) Да ли су корисници јавне политике задовољни постигнутим исходима?

ОДРЖИВОСТ

- 1) Да ли су финансијски и економски механизми успостављени у циљу дуготрајних и одрживих користи од конкретне јавне политике?
- 2) Да ли се у оквиру важећег регулаторног оквира може омогућити трајније креирање користи од конкретне јавне политике?
- 3) Да ли постоје одговарајући институционални капацитети за трајно одржавање позитивних ефеката конкретне јавне политике?

ИНФОРМАЦИЈА О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА У ТОКУ ИЗРАДЕ ПРЕДЛОГА/ НАЦРТА ПРОПИСА

1) Да ли су у току израде предлога/нацрта прописа спроведене консултације са циљним групама и заинтересованим странама* (ако нису спроведене потребно је навести разлог)?

У току израде нацрта Уредбе о утврђивању Програма подршке развоју старих и уметничких заната и послова домаће радиности у 2024. години спроведене су консултације са Привредном комором Србије као и са привредним субјектима на које се односи примена наведене Уредбе.

2) У ком временском периоду су спроведене консултације?

Консултације су спроведене у периоду мај - јун месец 2024. године.

3) Које методе/технике консултација су коришћене (фокус група, округли сто, полуструктурирани интервју, панел, анкета, прикупљање писаних коментара, итд.)?

Консултације су вршене током радних састанака, путем мејлова и усмено путем телефонских разговора.

4) Ко су били учесници консултативног процеса?

Министарство привреде, Привредна комора Србије и привредни субјекти на које се односи примена наведене Уредбе.

5) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација су прихваћени и уврштени текст у предлога/нацрта прописа?***

Сви предлози Привредне коморе Србије су уважени.

6) Које примедбе, сугестије и коментари упућени током спровођења процеса консултација нису уважени и који су разлози за њихово неприхватање?***

Није било предлога који нису уважени.

* Циљне групе и заинтересоване стране чине представници релевантних организација цивилног друштва, струковних удружења и научно-истраживачких организација, као и представници јавне управе, укључујући и релевантне органе државне управе.

** Пожељно је представити упућене примедбе, сугестије и коментаре на:

- начела и сврху уређења односа у пропису;
- разраду и прецизирање појединачних решења.

